

Euroopa tuleviku konverents

KOKKUVÕTTEV PROTOKOLL

Töörühm „Väärtused ja õigused, õigusriik, julgeolek ja turvalisus“,
mida juhatas Euroopa Komisjoni asepresident Věra Jourová
Reede, 22. oktoober 2021 kell 11.00–13.00

1. Töörühma juhi sissejuhatavad märkused

Töörühma juht Věra JOUROVÁ avas koosoleku ning tervitas kõiki osalejaid. Koosolek toimus hübriidvormis. Töörühma 52 liikmest 40 olid füüsiliselt kohal ja viis jälgisid koosolekut kaugühenduse teel; arutelus osales neist 27, sealhulgas enamik kohalviibivatest kodanikest.

Seejärel tutvustas juht mõningaid töörühma pädevusse kuuluvaid teemasid (nt põhiõigused ja -vabadused, Euroopa identiteet, sooline võrdõiguslikkus, terrorismivastane võitlus jne). Ta viitas mitmekeelsel digiplatvormil seni väljendatud ideedele väärtuste ja õiguste, õigusriigi, julgeoleku ja Euroopa kodanike 2. paneelarutelu esimesel istungil kindlaks määratud prioriteetsete teemade kohta (vt 2. paneelarutelu esimese istungi aruannet [siit](#)).

Ta märkis, et töörühm saab detsembris arutada Euroopa kodanike 2. paneelarutelu soovitusi.

Seejärel andis juht sõna kõigile, kes soovisid arutelus sõna võtta, kutsudes neid üles piirama oma sõnavõtte kahe minutiga.

2. Arutelu

Mõned osalejad tõstasid esialgsed menetlusküsimused, sealhulgas selle kohta, kuidas töörühm peaks korraldama oma arutelusid (nt konkreetsete teemade ümber korraldatav tegevuskava), tutvustama täiskogule oma tööd ja seda, kas kohtuda ka täiskogu istungite vahel. Mõned osalejad nõudsid ka, et töörühma koosolekud oleksid läbipaistvamad, näiteks avaliku veebiülekande ja kõigi dokumentide avaliku jagamise kaudu.

Juht tuletas meelde, et töörühm võtab arvesse Euroopa kodanike paneelarutelude tulemusi ja platvormi panust. Samuti nõustus ta töörühma töö läbipaistvuse olulisusega.

Sisu osas rõhutas enamik osalejaid, et õigusriigi põhimõtte ning väärtused ja õigused on ELi oluline osa, mida tuleb tugevdada ja kinnitada.

Mõned esitasid küsimuse, kas Euroopa tuleviku konverents on visioon, mille eesmärk on parandada hästi toimivat õigusriigi põhimõtet ning väärtuste ja õiguste süsteemi, või on vaja tõelist reformi. Paljud kutsusid üles saavutama konverentsil käegakatsutavaid tulemusi.

Mõned töörühma liikmed nõudsid ELi väärtuste ja ELi õigusriigi ühiste standardite selgemat määratlemist. Nad märkisid sageli, et EL on midagi enam kui lihtsalt ühtne turg. Teised osalejad rõhutasid siiski, et õigusriigi põhimõtte ja ELi väärtused on ELi aluslepingutes ja Euroopa Kohtus juba hästi määratletud.

Sellea seoses arutasid osalejad ka tasakaalu ühiste standardite ja üksikute riikide mitmekesisuse vahel. Paljud liikmed nimetasid ELi eeskirjadel põhinevaks süsteemiks, kus õigusriigi põhimõtte peaks olema vaidlustamatu põhimõtte. Mõned osalejad märkisid siiski vajadust austada riikide eripära.

Lisaks rõhutasid paljud osalejad vajadust parandada olemasolevate ELi õiguste ja väärtuste tegelikku rakendamist, mis on kodanike silmis ELi usaldusväarsuse ja legitiimsuse võti.

Selle üleskutse raames märkisid mitmed osalejad, et EL peaks viivitamata järgima Euroopa inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsiooni.

Mõned osalejad juhtisid tähelepanu mitmekeelsel digiplatvormil antud panusele ja Euroopa kodanike 2. paneelarutelu ELi kodakondsusega seotud õigusi käsitleva esimese istungjärgu tulemustele ning soovitasid jätkata ELi kodakondsuse põhikirja väljatöötamist, selle asemel et keskenduda identiteedile. Töörühma liikmed märkisid sellega seoses, et paneelaruteludel on reaalne võimalus määrata kindlaks ELi poliitiline tegevuskava.

Mitu osalejat rõhutas ka sotsiaalsete õiguste põhiolemust, kirjeldades inimväärseid töö- ja elutingimusi ELi õiguste ja väärtuste süsteemi põhikomponendina.

Mitu osalejat tõstasid ka desinformatsiooni, meediavabaduse, perekonna, demograafia ja laste õiguste küsimused.

3. Töörühma juhi lõppsõna

Juht JOUROVÁ võttis arutelu kokku, tehes kokkuvõtte osalejate tõstatatud põhipunktidest.

Seoses protsessiga sõnastas juht ümber, et:

- ta juhib juhatuse tähelepanu soovile edastada otseülekanne töörühma aruteludest;
- töörühma päevakord jagatakse enne iga koosolekut laiali ilma küsimusi töörühma üldisest teemast välja jätmata;
- käsitleda tuleks teiste töörühmadega suhtlemise küsimust;
- kõigi edasiste suulise tõlke vajadustega tegeletakse.
- Ta tuletas meelde, et töörühma kodaniku pressiesindaja valitakse hiljem.

Sisu osas võttis ta kokku järgmised põhipunktid:

- õigusriigi põhimõtte üle ei ole võimalik läbi rääkida, samas on vaja rohkem dialoogi ja ühist arusaama; mitmekesisust tuleb hinnata, kuid see peab põhinema ühistel standarditel;
- ELil on vaja liikuda sõnadelt tegudele; kehtivaid eeskirju ja põhimõtteid tuleks praktikas täielikult kohaldada; eriti kehtib see Euroopa Liidu põhiõiguste harta kohta;
- vaja on kinnitada uuesti põhimõtteid, millel EL põhineb, mitte ühtse turuna, vaid väärtuste liiduna, tegeledes samal ajal Brexitist ja COVID-19 kriisist tulenevate probleemidega;
- ELi väärtuste kindel kaitse, kinnitades ja täiustades juba olemasolevaid õigusriigi, väärtuste ja õiguste määratlusi;
- vajadus laiema arutelu järele väärtuste, sealhulgas ka korruptsiooni ja julgeolekuohtude üle;
- vajadus luua seos sotsiaalsete ja laste õigustega, õigusega eraelu puutumatusel, meedia mitmekesisusega;
- vajadus arendada edasi ELi kodakondsust, selle asemel et siseneda identiteedi isiklikku sfääri.

LISA. Töörühma „Väärtused ja õigused, õigusriik, julgeolek ja turvalisus“ liikmete nimekiri

pr	Ilse	AIGNER	Regioonide Komitee
hr	Daniel	ANDERSSON	Riikide parlamendid
pr	Valentina	BALZANI	Euroopa kodanike paneelarutelud
pr	Katarina	BARLEY	Euroopa Parlament
hr	Paolo	BARONE	Euroopa kodanike paneelarutelud
hr	Nicolas	BAY	Euroopa Parlament
hr	Ondřej	BENEŠÍK	Riikide parlamendid
hr	Laurent	BERGER	Sotsiaalpartnerid
pr	Elsa	BESTARD	Euroopa kodanike paneelarutelud
hr	Vladimír	BILČÍK	Euroopa Parlament
hr	Yves	CRUCHTEN	Riikide parlamendid
pr	Katalin	CSEH	Euroopa Parlament
pr	Gwendoline	DELBOS-CORFIELD	Euroopa Parlament
pr	Klára	DOBREV	Euroopa Parlament
pr	Mandy	FALZON	Riigisisesed kodanike paneelarutelud / üritused
hr	Petros	FASSOULAS	Kodanikuühiskond
pr	Paula	FERNANDEZ VIANA	Regioonide Komitee
hr	Daniel	FREUND	Euroopa Parlament
hr	Esteban	GONZALEZ PONS	Euroopa Parlament
hr	Branko	GRIMS	Riikide parlamendid
pr	Alice-Mary	HIGGINS	Riikide parlamendid
hr	Richárd	HÖRCSIK	Riikide parlamendid
hr	Gerhard	HUEMER	Sotsiaalpartnerid
pr	Věra	JOUROVÁ	Euroopa Komisjon
pr	Zanda	KALNIŅA-LUKAŠEVICA	Nõukogu

hr	Martin	KLUS	Nõukogu
hr	Jeppe	KOFOD	Nõukogu
hr	Georgios	KOTSIRAS	Nõukogu
pr	Hajnalka	KOZMANE GOMBKOTO	Euroopa kodanike paneelarutelud
hr	Karl-Heinz	LAMBERTZ	Kohalik/piirkondlik esindaja
hr	Tommy Kofoed	LARSEN	Euroopa kodanike paneelarutelud
hr	Normunds	LEGZDINS	Euroopa kodanike paneelarutelud
hr	Christian	MOOS	Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee
hr	Rasmus	NORDQVIST	Riikide parlamendid
pr	Ninni	NORRA	Riigisisesed kodanike paneelarutelud / üritused
pr	Maria Teresa	PAGAZAURTUNdua RUIZ	Euroopa Parlament
hr	Kacper	PŁAŻYŃSKI	Riikide parlamendid
hr	Pere Joan	PONS	Riikide parlamendid
hr	Michael	ROTH	Nõukogu
hr	Jacek	SARYUSZ-WOLSKI	Euroopa Parlament
pr	Joy Clara	SCHAEFLEIN	Euroopa kodanike paneelarutelud
hr	Helmuth Franz	SCHLAGOWSKI	Euroopa kodanike paneelarutelud
hr	Helmut	SCHOLZ	Euroopa Parlament
hr	Sjoerd	SJOERDSMA	Riikide parlamendid
pr	Romana	TOMC	Euroopa Parlament
pr	Tytti	TUPPURAINEN	Nõukogu
hr	Štefan	URBANEK	Euroopa kodanike paneelarutelud
hr	Karl	VANLOUWE	Riikide parlamendid
hr	Claudiu Marian	VATAU	Euroopa kodanike paneelarutelud
pr	Ozlem	YILDIRIM	Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee
pr	Kristīne	ZONBERGA	Riigisisesed kodanike paneelarutelud / üritused